

DECIZIA nr. 398 din 17 septembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 80 din 30 ianuarie 2025**

Data intrării în vigoare 30-01-2025

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	- judecător
Laura-Iuliana Scântei	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Cosmin-Marian Văduva	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriaz.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, excepție ridicată de Ionică Mocanu în Dosarul nr. 705/97/2018 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă, care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.063D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate. Criticile de neclaritate a prevederilor criticate trebuie respinse, deoarece instanțelor judecătorești le revine îndatorirea de a le interpreta. Critica raportată la [art. 16 din Constituție](#) nu se susține, deoarece aplicarea unor norme juridice diferite în timp nu este discriminatorie, iar critica raportată la [art. 21 din Constituție](#) este nemotivată. În sfârșit, critica raportată la [art. 44 din Constituție](#) privind dreptul de proprietate, constând în susținerea că modificarea duratei stagiului de cotizare a avut consecința reducerii cuantumului pensiei, este neîntemeiată, deoarece Constituția garantează dreptul la pensie, dar nu și la un anumit cuantum al acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 705/97/2018, Curtea de Apel Alba Iulia - Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice. Excepția a fost ridicată de Ionică Mocanu într-o cauză având ca obiect recalcularea pensiei.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că [art. 169¹](#) și [169² din Legea nr. 263/2010](#) nu sunt clare, precise și predictibile, ceea ce face posibile două interpretări opuse în ceea ce privește determinarea noului punctaj mediu anual. Astfel, într-o primă interpretare, stagiul complet de cotizare va avea o durată de 30 de ani, dacă se va ține seama de [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, iar, într-o a doua interpretare, stagiul complet de cotizare va avea o durată de 20 de ani, dacă se va da întâietate [Deciziei nr. 11 din 25 mai 2015](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, precum și [art. 116 din Legea nr. 263/2010](#).

6. Prima critică este formulată din perspectiva [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#). Se arată, astfel, că, deoarece prevederile [art. 169¹ alin. \(3\)](#) nu sunt clare și precise, nu pot fi respectate, în acest fel fiind încălcat [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#). Din cauza faptului că prevederile criticate nu sunt clare în ceea ce privește durata stagiului complet de cotizare de care se va ține seama la recalcularea pensiilor în vederea majorării punctajelor medii anuale, instanța supremă a fost sesizată cu chestiunea de drept soluționată prin [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#).

7. Autorul excepției susține că soluția reținută prin [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, nu clarifică modul în care se determină stagiul complet de cotizare în cazul unei pensii stabilite în temeiul [Legii nr. 3/1977](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială, cu sau fără creșterile prevăzute de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/2008](#) pentru completarea [Legii nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări

sociale, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 209/2008](#) pentru modificarea [Legii nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și [art. 169 din Legea nr. 263/2010](#). Această împrejurare este dovada lipsei de claritate a [art. 169¹ alin. \(3\) teza finală din Legea nr. 263/2010](#).

8. În ceea ce privește critica raportată la [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#), se arată că prevederile criticate instituie, înăuntrul aceleiași categorii de pensionari, un tratament diferențiat. Categoria de pensionari înăuntrul căreia se creează două categorii tratate diferit este prevăzută de [art. 169¹ alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) și este compusă din pensionarii sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 ianuarie 2011, care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite și/sau condiții speciale, potrivit legii. Prima categorie este compusă din pensionari cărora li s-au aplicat normele de drept material privind durata stagiului complet de cotizare în vigoare la data la care s-au pensionat, respectiv un stagiul complet de cotizare de 20 de ani, potrivit [Deciziei nr. 11 din 25 mai 2015](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, [art. 116 din Legea nr. 263/2010](#), [art. 134 alin. \(3\) din Hotărârea Guvernului nr. 257/2011](#) pentru aprobarea [Normelor](#) de aplicare a prevederilor [Legii nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice și principiului tempus regit actum. A doua categorie este compusă din pensionari cărora, la recalcularea pensiei potrivit [Legii nr. 192/2015](#) pentru completarea [Legii nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, nu li se aplică normele de drept material privind durata stagiului complet de cotizare în vigoare la data la care s-au pensionat, rezultatul fiind acela că vor avea un stagiul complet de cotizare de 30 de ani sau cu durată mai mare, după bunul plac al caselor județene de pensii. Acest tratament diferențiat este, în opinia autorului, discriminatoriu, contrar [art. 16 alin. \(1\) din Constituție](#).

9. Mai departe, autorul excepției apreciază că, întrucât prevederile criticate nu sunt clare, suple și previzibile, se îngreșează accesul la justiție, contrar [art. 21 alin. \(1\) din Constituție](#). De asemenea, susține că se încalcă principiul securității juridice, deoarece, pentru a fi respectată, legea trebuie să fie cunoscută, iar pentru aceasta este nevoie ca ea să fie suficient de precisă și previzibilă.

10. În ceea ce privește [art. 21 alin. \(3\) din Constituție](#), susține că dreptul la un proces echitabil garantat de acest text implică acordarea majorării de punctaj prevăzută de [art. 169¹ alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), precum și păstrarea dreptului câștigat, respectiv stagiul complet de cotizare de 20 de ani existent la 31 decembrie 2015, potrivit [art. 77, 43 și art. 20 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 19/2000](#), precum și [Deciziei nr. 11 din 25 mai 2015](#), pronunțată de instanța supremă.

11. În continuare, autorul subliniază că, având în vedere lipsa de claritate și precizie a [art. 169¹ alin. \(3\) din Legea nr. 263/2010](#), se încalcă și [art. 44 alin. \(1\), alin. \(2\) teza întâi, alin. \(3\) și \(8\) din Constituție](#). Astfel, stagiul complet de cotizare de 20 de ani este un element substanțial al punctajului mediu anual, deoarece intră în calculul acestuia, potrivit [art. 77 alin. \(1\) din Legea nr. 19/2000](#) și [art. 95 din Legea nr. 263/2010](#). Prin stabilirea dreptului la pensie și a unui punctaj mediu anual determinat precis, autorul consideră că a dobândit un drept de proprietate având ca obiect o anumită pensie pentru limită de vârstă. Retragera elementului de calcul constând din stagiul complet de cotizare de 20 de ani echivalează cu (i) încălcarea dreptului la garanția pensiei care a fost stabilită inițial prin lege și cu (ii) o expropriere inutilă, nedreaptă, neprevăzută de lege și fără despăgubire. Pensia este un bun dobândit în temeiul legii.

12. De asemenea, autorul consideră că se încalcă și [art. 129 și art. 148 alin. \(2\) din Constituție](#). Aceasta, mai întâi, pentru că nu este posibilă formularea unei căi de atac care să conțină motivele de nelegalitate sau netemeinicie a hotărârii. De asemenea, este blocat dreptul la un recurs efectiv în dreptul român, drept consacrat de [art. 13 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, lipsind un remediu efectiv în dreptul intern în desfășurarea procedurilor pentru căile de atac. [Art. 129 din Constituție](#) se încalcă și pentru că „se face trimitere la hotărâri judecătorești al căror obiect nu este conturat și nu pot fi supuse căilor de atac, iar [Codul de procedură civilă](#) sancționează cu nulitatea lipsa obiectului acțiunii”.

13. Autorul consideră că [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) este contrar textelor constituționale pe care le încalcă și prevederile [art. 169¹ alin. \(3\) din Legea nr. 263/2010](#), pentru aceleași motive, dar și pentru motive suplimentare. În plus, [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) încalcă și [art. 15 alin. \(2\) și art. 78 din Constituție](#).

14. Astfel, prevederile [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#), deoarece au fost adoptate în aplicarea [art. 169¹ din aceeași lege](#), sunt lipsite de predictibilitate, claritate și precizie. De asemenea, ele nu conțin nicio majorare de puncte, ci reprezintă un paralelism legislativ, contrar [art. 16 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

15. [Art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) limitează acordarea creșterii prevăzute de [art. 169¹ din aceeași lege](#) la pensionarii cărora li s-au aplicat aceste din urmă prevederi și „aduce limitări întâmplătoare beneficiarilor de creșterea punctajelor anuale, fără să modifice ori să abroge [art. 169¹](#), și s-a dispus după epuizarea perioadei de aplicare a creșterii punctajelor anuale (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017)”. În plus, [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) „nu are nicio rațiune sau logică juridică în privința destinatarilor cărora li s-a aplicat [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#) sau în privința categoriilor de pensionari care au primit decizii de recalculare pe [art. 169¹](#). Nu face referire la ce se întâmplă cu cei cărora nu li s-au aplicat prevederile [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#)”.

16. De asemenea, critică faptul că nu se înțelege ce lege este avută în vedere în sintagma „potrivit legii” din cuprinsul [art. 169² alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#): (i) [art. 77](#), coroborat cu [art. 43](#) și cu [art. 20 alin. \(1\) lit. a\) din Legea nr. 19/2000](#); (ii) [art. 56 alin. \(5\) din Legea nr. 263/2010](#), în forma în vigoare la data la care a început să se aplice [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#); (iii) [art. 56 alin. \(5\) din Legea nr. 263/2010](#), așa cum a fost modificat prin [Legea nr. 155/2016](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, sau (iv) „[Legea nr. 221/2018](#) care conține o confuzie între stabilirea și recalcularea pensiei în alin. (1) din articol, existența unor hotărâri judecătorești definitive sau atacabile”?
17. Mai departe, autorul arată că: (i) adoptarea prevederilor criticate conduce la un paralelism legislativ, interzis de [art. 16 din Legea nr. 24/2000](#), având în vedere că [art. 116 din Legea nr. 263/2010](#) conține norme precise; (ii) este lăsat la voia întâmplării momentul care trebuie luat în considerare la alegerea stagiului complet de cotizare aplicabil - cel de la data stabilirii dreptului la pensie sau cel de la data recalculării acesteia -, făcând trimiteri alternative la cele două momente.
18. Cu referire punctuală la [art. 169² alin. \(2\) din Legea nr. 263/2010](#), se arată că este neclar, având în vedere că și [alin. \(1\) al art. 169²](#) este neclar.
19. În ceea ce privește [art. 169² alin. \(3\) din Legea nr. 263/2010](#), autorul excepției susține că acesta „nu are legătură cu o categorie de pensii ce urmează a face obiectul recalculării și nu are un anumit sens” și că nu se înțelege la ce recalculare se referă, în condițiile în care în [art. 169² alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#) se prevede că textul este destinat celor cărora li s-a aplicat [art. 169¹ alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), adică celor care dețin deja decizii de recalculare sau hotărâri judecătorești. Astfel, dacă se recalculează doar pensiile celor cărora li s-au aplicat prevederile [art. 169¹ alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), se ridică întrebarea ce se va întâmpla cu pensionarii care nu au beneficiat de creșterea prevăzută de [art. 169¹](#) sau cu cei cărora li s-a respins cererea de recalculare potrivit acestui articol?
20. De asemenea, [art. 169² alin. \(3\)-\(4\) din Legea nr. 263/2010](#) este contrar [art. 15 alin. \(2\) din Constituție](#), deoarece dispune noi termene de aplicare a [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#), fără a abroga data dispusă de acesta, și limitează aplicabilitatea [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#) la persoanele cărora li s-au emis decizii de recalculare prin acordarea creșterilor de punctaje anuale cu 50% și, respectiv, 25%, după caz.
21. În continuare, autorul susține că [art. 169² alin. \(4\) din Legea nr. 263/2010](#) este contrar [art. 78 din Constituție](#), în ceea ce privește data intrării în vigoare a [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#). Astfel, sunt menținute în vigoare, în mod inadmisibil, două date de intrare în vigoare a normelor ce prevăd recalcularea pensiilor persoanelor care intră sub incidența [art. 169¹ alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#): 1 ianuarie 2016 și, respectiv, 1 octombrie 2018.
22. Examinarea motivării excepției de neconstituționalitate relevă faptul că sunt criticate și împreună, nu doar distinct, prevederile [art. 169¹ alin. \(3\)](#) și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#), după cum urmează.
23. [Art. 169¹ alin. \(3\)](#) și [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#), fiind lipsite de predictibilitate, concizie și claritate, sunt contrare [art. 21 alin. \(1\) din Constituție](#), deoarece se interzice accesul la justiție. De asemenea, se încalcă și [art. 129 din Constituție](#), întrucât, prin prevederile criticate, „se face trimitere la hotărâri judecătorești al căror obiect nu este conturat și nu pot fi supuse căilor de atac, iar [Codul de procedură civilă](#) sancționează cu nulitatea lipsa obiectului acțiunii”.
24. În sfârșit, se mai susține că [art. 169¹ alin. \(3\)](#) și [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) încalcă și principiul securității juridice.
25. Curtea de Apel Alba Iulia - Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este inadmisibilă întrucât autorul acesteia pune în discuție o chestiune de interpretare și aplicare a normelor legale criticate, atribuție ce revine instanțelor judecătorești. Or, prin [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#), instanța supremă a statuat că, în interpretarea dispozițiilor [art. 169¹ alin. \(3\) din Legea nr. 263/2010](#), sintagma „stagii complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la [Legea nr. 263/2010](#).
26. Potrivit dispozițiilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.
27. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au transmis punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

28. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

29. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, având următorul cuprins:

- [Art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală: „În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), la numărul total de puncte realizate de acestea până la data prezentei recalculări se adaugă numărul de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1) la determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații.”;
- [Art. 169²:](#)

(1) Pensionarii sistemului public de pensii cărora li s-au aplicat prevederile art. 169¹ beneficiază de recalcularea pensiei cu utilizarea, la determinarea punctajului mediu anual, a stagiilor complete de cotizare avute în vedere, potrivit legii sau a unor hotărâri judecătorești, la stabilirea/ recalcularea pensiei aflate în plată sau, după caz, convenite la data de 31 decembrie 2015.

(2) În situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1), rezultă un punctaj mediu anual mai mic decât punctajul mediu anual aflat în plată, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării.

(3) Recalcularea prevăzută la alin. (1) se efectuează din oficiu, în termen de 12 luni, calculat de la data de 1 octombrie 2018.

(4) Drepturile de pensie recalculate potrivit alin. (1) se cuvin de la data de 1 octombrie 2018.

30. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în [art. 1 alin. \(5\)](#) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, [art. 15 alin. \(2\)](#) referitor la neretroactivitatea legii, [art. 16](#) - Egalitatea în drepturi, [art. 21 alin. \(1\)](#) și [\(3\)](#) privind accesul liber la justiție, [art. 44](#) - Dreptul de proprietate privată, [art. 78](#) - Intrarea în vigoare a legii, [art. 129](#) - Folosirea căilor de atac și [art. 148 alin. \(2\)](#) privind prioritatea de aplicare a dreptului Uniunii Europene, cu caracter obligatoriu față de legile interne.

31. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că a verificat în numeroase ocazii constituționalitatea prevederilor criticate în prezenta cauză, de exemplu, prin [Decizia nr. 325 din 18 mai 2021](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 17 august 2021, prin care au fost respinse critici similare cu cele formulate de autorul prezentei excepții.

32. Astfel, cu referire la critica formulată din perspectiva încălcării [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#), Curtea a constatat că [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#), în interpretarea dată de instanța supremă, oferă suficiente indicații pentru a se stabili care este durata stagiului complet de cotizare de care se va ține seama în cazul valorificării beneficiului creșterii punctajului anual în cazul pensiilor stabilite în temeiul [Legii nr. 3/1977](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială. Astfel, cei pensionați în baza [Legii nr. 3/1977](#) prin luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare fără durată redusă au beneficiat de creșterea punctajului în intervalul 3 noiembrie 2008-31 decembrie 2015 și, ca atare, sunt excluși de la recalcularea prevăzută de [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#). În schimb, cei pensionați în baza [Legii nr. 3/1977](#) prin luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare cu durată redusă nu au beneficiat, din acest motiv, de creșterea punctajului în intervalul 3 noiembrie 2008-31 decembrie 2015. Doar această din urmă categorie va beneficia de creșterea punctajului anual prevăzută de [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#), dar cu luarea în considerare a unui stagiou complet de cotizare cu durata prevăzută de legea în vigoare la data recalculării, respectiv [Legea nr. 263/2010](#). [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1037 din 6 decembrie 2018, a stabilit cu claritate că recalcularea în baza [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#) se va realiza prin luarea în considerare a stagiului complet de cotizare prevăzut de dispozițiile relevante din [Legea nr. 263/2010](#), excluzând orice altă posibilitate, inclusiv cea menționată de către autorii excepției, respectiv a unui stagiou complet de cotizare de 20 de ani.

33. Cu referire la critica raportată la [art. 16](#) din Legea fundamentală, Curtea a reținut că principiul conform căruia pensiile se calculează potrivit normelor juridice în vigoare la data deschiderii lor (tempus regit actum), chiar și în situația în care titularii acestora, în fapt, se află în situații asemănătoare sau chiar identice, respectiv au desfășurat activități în aceleași condiții și pentru aceeași durată, nu trebuie înțeles în sensul că neagă caracterul obiectiv al acestei împrejurări, ci în sensul că natura dreptului la pensie garantat de [art. 47 alin. \(2\) din Constituție](#) impune o marjă de apreciere semnificativă a statului în configurarea acestuia. Astfel, deschiderea dreptului la pensie este guvernată de principiul tempus regit actum, neputându-se considera că reglementările anterioare acestui moment, referitoare la condițiile acordării dreptului la pensie, generează o așteptare legitimă. Ca atare, până la momentul pensionării, se pot succeda mai multe reglementări, care stabilesc condiții de pensionare diferite, relevantă fiind însă doar cea aplicabilă la momentul acordării acestui drept.

34. În ceea ce privește critica întemeiată pe o presupusă încălcare a [art. 21 alin. \(3\) din Constituție](#), Curtea a reținut că autorii semnalau că prevederile criticate nu țin seama de stagiul complet de cotizare cu durată redusă, respectiv

20 de ani, avut în vedere la stabilirea/recalcularea pensiilor vizate de [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#). Or, în mod evident, [art. 21 alin. \(3\) din Constituție](#) nu are legătură cu aceste susțineri. Astfel, autorii sugerau că este inechitabil să nu se țină seama la recalcularea pensiilor de stagiul complet de cotizare luat în considerare la calcularea lor, deci critică o presupusă inechitate ce ar caracteriza o normă juridică substanțială. Dar prevederile [art. 21 alin. \(3\) din Constituție](#) se referă în mod expres la procesul judiciar, impunând exigența ca acesta să se desfășoare în mod echitabil.

35. Cu referire la invocarea [art. 21 alin. \(1\) din Constituție](#), Curtea a observat că autorii susțineau, în mod neîntemeiat, că neclaritatea prevederilor criticate face imposibilă exercitarea efectivă a accesului liber la justiție. Or, autorii excepției erau și inițiatorii litigiilor în care au ridicat excepția, ceea ce demonstrează că nu au fost împiedicați să se adreseze justiției pentru apărarea dreptului lor, respectiv a dreptului prevăzut de [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#).

36. Critica raportată la [art. 44 alin. \(1\), alin. \(2\) teza întâi, alin. \(3\) și \(8\) din Constituție](#), potrivit jurisprudenței anterioare a Curții, este neîntemeiată, ținând seama de faptul că, potrivit [art. 169¹ alin. \(4\) din Legea nr. 263/2010](#), „în situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)-(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și cuantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării”. Ca atare, ca urmare a recalculării pensiei, pensionarii vor avea o pensie mai mare (datorită efectului superior al majorării punctajelor anuale față de beneficiul stagiului de cotizare redus) sau o pensie egală în cuantum cu cea de dinaintea recalculării (în cazul în care majorarea punctajelor anuale la recalculare nu este mai avantajoasă decât efectul reducerii stagiului complet de cotizare de la calcularea pensiei inițiale), nicidecum o pensie într-un cuantum inferior celui stabilit la momentul recalculării. Prin urmare, Curtea a constatat că nici dreptul de proprietate privată garantat de [art. 44 din Constituție](#) nu este încălcat în prezenta cauză.

37. Curtea a mai statuat că nu se încalcă [art. 129](#) și [art. 148 alin. \(2\) din Constituție](#), având în vedere că aceste dispoziții nu aveau incidență în soluționarea cauzei.

38. În examinarea criticilor de neconstituționalitate a [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#), Curtea a reamintit că acestea se referă, în esență, la două aspecte: un prim aspect vizează pretinsa lipsă de claritate, întrucât se instituie o reglementare paralelă cu cea a [art. 169¹ din același act normativ](#), în timp ce al doilea aspect vizează o omisiune legislativă, întrucât din conținutul dispozițiilor de lege criticate nu reiese dacă [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) este aplicabil și persoanelor cărora nu li s-au recalculează pensiile în temeiul [art. 169¹ din aceeași lege](#).

39. Cu privire la primul aspect de neconstituționalitate, Curtea a reținut că, potrivit [art. 169² alin. \(3\) și \(4\) din Legea nr. 263/2010](#), recalcularea pensiei în temeiul acestui articol de lege s-a efectuat, din oficiu, în termen de 12 luni, calculat de la data de 1 octombrie 2018. Procesul de recalculare a pensiilor, potrivit [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#), este, prin urmare, distinct și ulterior celui prevăzut de [art. 169¹ din aceeași lege](#), care s-a aplicat începând cu data de 1 ianuarie 2016. Prin urmare, este lipsită de susținere critica potrivit căreia dispozițiile [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) ar constitui un paralelism legislativ.

40. Mai mult, Curtea a statuat că cele două texte de lege la care au făcut referire autorii excepției au reglementări cu un conținut diferit. Astfel, așa cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin [Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018](#), paragrafele 71-77, dispozițiile [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) implică o schimbare a concepției legislative în raport cu dispozițiile [art. 169¹ din aceeași lege](#), în sensul acordării, începând cu data de 1 octombrie 2018, atât a beneficiului majorării de punctaj, cât și a beneficiului folosirii, la recalcularea pensiei, a unui stagiul de cotizare redus, reglementat de acte normative cu caracter special. Or, așa cum s-a reținut și anterior, dispozițiile [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#) au prevăzut doar creșterea punctajelor anuale, fără să fie luate în calcul la stabilirea pensiei stagiile de cotizare prevăzute de legile speciale, în vigoare la data pensionării, ci stagiul complet de cotizare prevăzut de [Legea nr. 263/2010](#).

41. Examinând criticile referitoare la pretinsa omisiune legislativă, Curtea a observat că recalcularea pensiei în temeiul [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#) a reprezentat o procedură aplicabilă, din oficiu, tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei, astfel cum precizează în mod expres [art. 134 alin. \(14\) din normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010](#), aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 257/2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 28 martie 2011. Justificarea faptului că [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) nu se referă la ipoteza în care recalcularea pensiilor în temeiul [art. 169¹ din aceeași lege](#) nu a avut loc se găsește în aceea că la data de 1 octombrie 2018, când, potrivit [art. 169² alin. \(3\) din Legea nr. 263/2010](#), procesul de recalculare prevăzut de [art. 169²](#) trebuia să demareze, procesul obligatoriu de recalculare a pensiilor în temeiul [art. 169¹](#) se putea considera finalizat. Împrejurarea că, din motive obiective, casele de pensii nu și-au îndeplinit în unele cazuri obligația de a recalcula pensiile în termenele prevăzute de lege, potrivit [art. 169¹ din Legea nr. 263/2010](#), nu poate fi interpretată ca reprezentând un impediment în aplicarea ulterioară a dispozițiilor [art. 169² din aceeași lege](#), de vreme ce procesul de recalculare este obligatoriu, iar nerealizarea sa nu poate fi imputată titularilor dreptului la pensie. Acest aspect de fapt nu este de natură să conducă la neconstituționalitatea [art. 169² alin. \(1\) din Legea nr. 263/2010](#), care se aplică tuturor persoanelor ale căror pensii trebuiau să fie recalculate, în mod obligatoriu, potrivit [art. 169¹ din aceeași lege](#).

42. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, soluția și considerentele jurisprudenței mai sus invocate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

43. Pentru considerentele expuse, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionică Mocanu în Dosarul nr. 705/97/2018 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă și constată că dispozițiile [art. 169¹ alin. \(3\)](#) teza finală și ale [art. 169² din Legea nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Cosmin-Marian Văduva
